

-ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ-

Richard Bessel

Γερμανία 1945

Από τον πόλεμο στην ειρήνη

Μετάφραση: Ελένη Αστερίου

ISBN:978-960-221-488-6, σελ. 540, σχ.17x24,
α' έκδοση Σεπτέμβριος 2010,
τιμή 35,00 € (χωρίς ΦΠΑ)

Το 1945 ήταν η πιο κρίσιμη χρονιά στη νεότερη ιστορία της Γερμανίας. Καθώς ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος οδηγήθηκε σ' ένα δραματικό τέλος, ο γερμανικός λαός βρέθηκε στην ανάγκη να βγάλει νόημα από τις φρικαλεότητες που μόλις είχαν περάσει και να βρει συνάμα τη δύναμη να προχωρήσει. Υπογράφοντας ίσως την οριστική μελέτη επί του θέματος, ο Ρίτσαρντ Μπέσελ αποδίδει με ενάργεια την ανάδυση της Γερμανίας μέσα από την καταστροφή και την αίσθηση του ηττημένου έθνους ότι υπήρξε θύμα, παρά τα εγκλήματα που είχε διαπράξει.

Οι τελευταίοι μήνες του πολέμου ήταν οι πιο αιματηροί καθώς η συμμαχική επίθεση στη ναζιστική Γερμανία έφτασε στο αποκορύφωμά της. Μόνο τον Ιανουάριο, περίπου ένα εκατομμύριο άνθρωποι βρήκαν βίαιο θάνατο. Το βιβλίο αποτυπώνει τα φοβερά δεινά αυτής της περιόδου, τις κατεστραμμένες πόλεις, τις πράξεις εκδίκησης που υπέστησαν οι Γερμανοί από τους Σοβιετικούς, Γάλλους και Αμερικανούς κατακτητές, και μαζί τις πορείες θανάτου και την ακραία βαναυσότητα του ναζιστικού καθεστώτος απέναντι στον ίδιο το λαό του. Παρ' όλη αυτή τη τρομακτική βία, προς το τέλος του 1945 οι άνθρωποι άρχιζαν να ξαναφτιάχνουν τη ζωή τους και να βάζουν τα θεμέλια μιας μεταπολεμικής κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής κουλτούρας.

Η πρωτότυπη ιστοριογραφία και η εντυπωσιακή αφήγηση του Μπέσελ συλλαμβάνουν ίσως την πιο σημαντική μετάβαση των σύγχρονων καιρών: από το χειρότερο ξέσπασμα θανάσιμης βίας που γνώρισε η ανθρώπινη ιστορία προς μια περίοδο σχετικής ειρήνης, ευημερίας και πολιτισμένης ζωής – μιας αληθινής «ζωής μετά τον θάνατο».

Επί δεκαετίες οι ιστορικοί εξετάζουν με εντυπωσιακή λεπτομέρεια την καταστροφική πορεία της σύγχρονης γερμανικής ιστορίας, προκειμένου να εξηγήσουν πώς μπόρεσε ένα ανεπτυγμένο και πολιτισμένο έθνος να εγκαταλείψει τις αξίες της δημοκρατίας και του πολιτισμού, να εξαπολύσει κτηνώδεις πολέμους ιμπεριαλιστικής λεηλασίας και ρατσιστικής βίας, να συμμετάσχει σε οργανωμένες φονικές εκστρατείες πρωτοφανείς στην ανθρώπινη ιστορία και να εφαρμόσει το βάρβαρο ναζιστικό πρόγραμμα μέχρι το καταστροφικό και αυτοκτονικό του τέλος. Ωστόσο, όλα αυτά δεν εξαντλούν την υπόθεση και τα τελευταία χρόνια δίνεται ολοένα και περισσότερη σημασία στο τέλος καθώς και στις απαρχές της ναζιστικής Γερμανίας. Γιατί όσο σημαντικό κι αν είναι να κατανοήσουμε πώς ενεπλάκησαν οι άνθρωποι στις φρικαλεότητες του ναζισμού και του πολέμου, εξίσου σημαντικό είναι να κατανοήσουμε πώς βίωσαν το τέλος του ναζισμού και του πολέμου και κατάφεραν να βγουν από αυτή τη συνθήκη.

(από το οπισθόφυλλο της αγγλικής έκδοσης)

Σπανίως έχουμε νιώσει λύπη για όσα υπέφεραν οι Γερμανοί στο τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, εν μέρει επειδή οι ίδιοι βάλθηκαν τόσο αποτελεσματικά να λυπηθούν τους εαυτούς τους. Οι περισσότεροι Γερμανοί το 1945 (και πολύ καιρό μετά) πίστευαν ότι τα δικά τους δεινά τούς απήλλαξαν από κάθε υποχρέωση να αναλογιστούν τι είχαν κάνει σε άλλους λαούς. Έτσι οι ιστορικοί δίστασαν να εκμεταλλευτούν αυτό το υλικό, από φόβο μήπως φανεί ότι προσυπογράφουν το απωθητικό θέαμα της γερμανικής αυτολύπησης. Ο διακεκριμένος βρετανός ιστορικός Ρίτσαρντ Μπέσελ καταλαβαίνει τη διαφορά ανάμεσα στη δυστυχία και την εξιλέωση και στο Γερμανία 1945 παρουσιάζει μια νηφάλια κι ωστόσο επιβλητική περιγραφή του τρομερού εκείνου έτους που αποκαλεί «άξονα» του 20ού αιώνα στην Ευρώπη. . . Ο Μπέσελ, που προτιμά την υποδήλωση από το πάθος, δεν ισχυρίζεται ότι η κατάσταση άξιζε όλα αυτά τα δεινά. Λέει απλώς ότι από τα δεινά μπορεί ενίοτε να γεννηθεί η ελπίδα.

The New York Times Book Review

Τους μήνες μετά την πτώση του Τρίτου Ράιχ, «ολόκληρη η χώρα έμοιαζε να περιμένει ένα τρένο». Ο Μπέσελ αποδίδει έξοχα το κατεστραμμένο τοπίο μιας κατακτημένης Γερμανίας – την έλλειψη στέγης και την πείνα, τα ερείπια και τους μαζικούς βιασμούς [...]. Οι Γερμανοί βυθίστηκαν σε λίμνες αυτολύπησης – πράγμα που βοήθησε, αναπάντεχα στη θεμελίωση (τουλάχιστον στη Δύση) ενός δημοκρατικού και φιλειρηνικού κράτους. Ο Μπέσελ αναγνωρίζει πλήρως την απέχθεια που προκαλεί η τάση των Γερμανών να παρουσιάζονται ως θύματα και η αμνησία τους ως προς τη δική τους ενοχή` ωστόσο, σημειώνει, η επιθυμία ν'

αφήσουν πίσω τους το ναζισμό και να κάνουν «μια ριζική τομή με το παρελθόν» δεν ήταν «κάτι κακό».

The New Yorker

Αυτό που κάνει απαραίτητη την ανάγνωση του βιβλίου είναι ο υποβλητικός τρόπος με τον οποίο ο Μπέσελ συνυφαίνει την ιστορία από τα κάτω με την ιστορία από τα πάνω [...] Μια γραφή τόσο συγκινητική αλλά και τόσο απαλλαγμένη από συναισθηματισμούς για μια τόσο ζοφερή περίοδο της γερμανικής ιστορίας μαρτυρεί δεκαετίες εμβριθούς ακαδημαϊκής ενασχόλησης.

History Today

Ο **Richard Bessel** είναι καθηγητής Ιστορίας του 20ού αιώνα στο Πανεπιστήμιο του Γιόρκ. Ασχολείται με την κοινωνική και πολιτική ιστορία της σύγχρονης Γερμανίας, τις συνέπειες των δύο παγκόσμιων πολέμων και την ιστορία της αστυνόμευσης. Είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής των περιοδικών *German History* και *History Today*. Άλλα έργα του: *Political Violence and the Rise of Nazism*, *Germany after the First World War*, *Nazism and War*.